

SVENSKA FOTOBOKSPRISET

Korta biografier om de fem nominerade till Svenska Fotobokspriset 2022

Erik Berglin
***The Bird Project 2006-2017* (II' Editions)**
Formgivning: Lundgren+Lindqvist

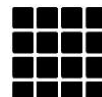
Juryns motivering: *I boken *The Bird Project 2006-2017* tar Erik Berglin med läsaren på en jordenrundresa i sällskap med fåglar, kamera och en rejäl burk klister. Boken är ett egensinnigt självständigt verk och samtidigt ett dokument som sammanfattar hans omfattande arbete att intervensera 4982 fågelbilder i stadsmiljöer världen runt. Boken är formgiven som en färgsprakande vackert slipad diamant och är i likhet med hela arbetet, tankeväckande, lekfullt och genreöverskridande. Med boken medföljer en affisch med samtliga uppklistrade bilders adresser tillsammans med fåglarnas latinska namn.*

Erik Berglin (1980) är konstnär med fotografi som sitt medium. Hans nominerade bok *The Bird Project 2006-2017* är en hommage till den berömda ornitologen JJ Audubon och hans bok *The Birds of America* från 1838, innehållande illustrationer av fåglar i skala 1:1. Med inspiration från JJ Audubon och med hjälp av gamla ornitologiska böcker, inhandlade på antikvariat och lånade på bibliotek, har Erik Berglin skannat, redigerat och varsamt klippt ut fågelbilderna i naturlig storlek för att sedan placera dem i tolv städer över hela världen. Varje fågel fick en noga utvald plats som Berglin dokumenterade med en dokumentärfotografers blick och med naturfotografens zoom-objektiv.

- *Redan innan jag upptäckte Audubons bok hade jag tillsammans med John Skoog börjat sätta upp fåglar i Göteborg. Att det blev just fåglar hade mycket att göra med deras poetiska och mångfacetterade symbolik. De kan signalera allt från skräck, fred, romantik och frihet. Många fåglar rör sig fritt i världen utan att ta hänsyn till territorier eller gränsdragningar. Genom att låta exotiska arter dyka upp på nya platser ges också en bild av vår planet som en enda stor lekplats, säger Erik Berglin.*

Precis som JJ Audubons *The Birds of America*, bestämde sig Erik Berglin för att låta projektet ta tolv år. Ambitionen var både storslagen och naiv när han började, 26 år gammal, med en tanke att klistra upp ett exemplar av varje fågelart. En omöjlighet naturligtvis, men totalt blev det 4982 stycken. Städerna som Berglin besökte var Berlin, Casablanca, Göteborg, New York, London, Madrid, Malmö, Buenos Aires, Reykjavik, Tel Aviv, Rio de Janeiro och slutligen Stockholm. Den sista fågeln, en färgsprakande afrikansk smaragdhök (*Chrysococcyx Cupreus*), hittade sin plats på ett elskåp på Hornsgatan en kall decemberdag 2017. Då hade han burit med sig den i flera år utan att hitta en lämplig plats, vilket visar med vilken dedikation och noggrannhet han tog sig an projektet.

Fotoboken *The Bird Project 2006-2017* är en fristående dokumentation av Erik Berglins gatukonstprojekt. De 101 bilderna i boken är tryckta i en komplex process där de vanliga CMYK-färgerna har ersatts med fluorescerande färger. Ett index i slutet av boken presenterar samtliga fåglar med deras latinska namn. I övrigt finns inga beskrivningar och texter i boken, vilket lämnar upplevelsen till betraktaren, precis som för de som upptäcker fåglarna i staden.

Erik Berglin hittade tidigt till fotografi genom fotoböckerna på biblioteket hemma i Sundsvall. Intresset fick honom att söka till fotogymnasiet i samma stad och vidare till Högskolan för Fotografi i Göteborg. Idag arbetar Berglin främst med fotografi i en utvidgad kontext, både med ingrepp i det offentliga rummet men även genom att göra fotografier med algoritmer. Han har mottagit ett 20-tal stipendier och finns bland annat representerad på Musée de l'Élysée i Schweiz, Hasselblad Center, Göteborgs Museum, Sundsvalls Museum och Statens Konstråd. *The Bird Project 2006-2017* är utgiven på l'Editions och tryckt på Göteborgstryckeriet. Boken är Erik Berglins första.

Monika Macdonald
Hulls (André Frère Éditions)
Formgivning: Greger Ulf Nilson

Juryns motivering: *Hulls är ett samlat verk bestående av manskroppar vars positioner och rörelser utmanar den konventionella skönheten som koncept. Titeln anspelar på massa, kött och benstomme hos både människor och djur. Det prövande tilltalet lämnar läsaren med en mängd frågor: Vad är skönhet och äckel? Vad är yta och djup? Vem tittar på vem? Traditionellt har det varit en man som tittar på kvinnan, Monika Macdonald gör här tvärtom.*

Stilmässigt ansluter sig konstnären till en tradition inom bildkonsten från Rembrandt till Lucian Freud, men gör något helt eget. Fotografierna är stilligt placerade på pappret, professionellt lekfulla, och kan tolkas både konceptuellt och intuitivt omedelbart. Genom att varva en ömsint och brutal bild av den manliga kroppen fångade i oväntade hållningar upphöjer Macdonald på ett suggestivt och fascinerande sätt verkligheten.

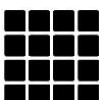
Monika Macdonald (1969) är fotograf med måleri som största inspirationskälla. Kameran får dock aldrig följa med i vardagen, utan är verktyget i skapandeprocessen. I sin senaste bok *Hulls* undersöker hon vad som är maskulint med en blinkning till 17- och 1800-talskonstens dramatiska målningar. Genom att porträttera män i iscensatta sekvenser har hon utforskat vad tillhörighet kan vara och letat efter det okontrollerbara och sköra i varandet. *Hulls* betyder skrov eller skal, ett namn som beskriver de ofta surrealistiskt porträtterade männen som just skal, där motivet är kroppen och huden, snarare än individen.

Uppkomsten till *Hulls* grundas i Monika Macdonalds tankar och nyfikenhet på den romantiska bilden av män. Hon ville hitta den manliga sårbarheten som sällan får komma fram.

Männen i Monika Macdonalds bok är nakna utan att vara kroppsligen nakna. De visar huden som ett skal i en lek framför kameran. Men det handlar aldrig om kön eller sexualitet, utan om gränslöshet. Trots hennes ibland påträngande närhet vid fototillfällena, har hon fått männen att inte bry sig om kameran i rummet, något som hon tror varit avgörande i processen.

- *Jag ville porträttera en nakenhet som inte är kroppslig, något jag endast kunde hitta i svulstiga målningar från 17- och 1800-talen. För männen jag fotograferade blev den största utmaningen att vara orädd framför kameran och ge tillgång till det oskuldsfulla, till ensamheten, det drömska och det lite vanvettiga. Allt i ett avskalat tillstånd bortom gränssättningar, säger Monika Macdonald.*

Monika Macdonald kommer från Stockholm där hon också bor och verkar. Hon är utbildad på Kulturama där läraren Nina Korhonen förmedlade kunskapen och tålmodet att hålla i något som varar längre än ett knäpp med kameran. Efter utbildningen började Macdonald sin fotografiska bana som reportagefotograf i London. Väl tillbaka i Sverige 2007 bjöd Anders Petersen in henne till sin studio där hon började arbeta med egna projekt, vilket också blev startskottet på hennes konstnärliga resa inom fotografi.

Hulls är Monika Macdonalds andra fotobok. Boken lanserades tillsammans med en soloutställning på Galerie VU' i Paris. Bilder ur serien finns även med i utställningen *Nude* på Fotografiska, New York. Hon finns representerad på Moderna Museet och Galerie VU'. Tidigare soloutställningar har bland annat visats på Kehrer Galerie i Berlin och Fotografiska, Stockholm.

Mårten Lange

Ghost Witness (Loose Joints)

Formgivning: Lewis Chaplin & Sarah Piegay Espenon

Juryns motivering: *Ett imponerande verk om det samtida stadslandskapet i en utsökt formgiven bok. Ghost Witness är ett porträtt av stadens expansion där människans närvaro och relation till det levande gått förlorat. Lange har fotograferat i Kinas största städer, där de få människor man skimtar på bilderna är reducerade till anonymiserade tecken. För vem är dessa städer byggda och vad representerar de blänkande, reflekterande vertikala byggnadsverken förutom makt och rikedom? Vad är människans plats och funktion? Lange har ett exakt och raffinerat formspråk som närmar sig det skulpturala och abstrakta. Fotografiernas strama skönhet i kombination med den känsla av obehag de framkallar gör Ghost Witness till ett spännande verk med många bottnar.*

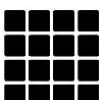
Mårten Lange (1984) arbetar med fotografi, främst i bokform. Fotoboksprisnominerade *Ghost Witness* är Mårten Langes berättelse om Kina. Om ett land som rusar mot framtiden med det förflutna i följe. Arbetet började under en tre månaders vistelse i Shanghai där Lange under långa promenader upptäckte diffusa silhuetter av höghus och industrier gömda bakom dimma och smog. Överallt pågick samtidigt ett ständigt byggande som rensade bort det gamla för att ge plats för det nya. Det var den science fiction-artade känslan som Shanghai förmedlade som fångade hans uppmärksamhet. I vissa ljus såg hela staden ut att ligga under vatten.

I *Ghost Witness* utforskar Lange kontrasten mellan rationell stadsplanering och det pågående urbana livet, skildrat genom den tjocka luftföroreningen i skenet från solnedgångar, morgondis eller från storstadens många LED-lampor.

- *Jag fångades av den spöklika stämningen som uppstod både visuellt och i den tydliga iveren att undanröja det förflutna. Den hastiga takten i jakten på den kinesiska drömmen och ett kapitalistiskt ideal gav samtidigt en känsla av att det gamla ändå stannat kvar för att hemsöka invånarna. Det är den atmosfären jag försökt fånga i mina fotografier, berättar Mårten Lange.*

De svartvita bilderna i *Ghost Witness* är fotograferade i sex olika städer i Kina under 2018 och 2019. Projektet startade i Shanghai, men fascinationen över den snabba expansionen lockade Mårten Lange att fortsätta sin dokumentation på fler platser i landet. Några av byggnaderna känns igen, däribland Shanghai World Financial Center, men i övrigt är skyskrapor, byggnader och gator anonyma. Med ett koncentrerat bildspråk har Lange valt att låta fotografierna stå för sig själva i boken, utan text, och därmed ge utrymme för betraktaren att skapa sin egen uppfattning.

Mårten Lange kommer ifrån Göteborg där han också utbildade sig på Högskolan för Fotografi. Under flera år har han bott och verkat i Berlin men flyttade 2021 tillbaka till Sverige och bor numer i Malmö. Genomgående i Langes arbeten är det fotoboken som ligger till grund i skapandet och hans projekt handlar ofta om naturen, teknologi och livet i stora städer. *Ghost Witness* är Mårten Langes tionde fotobok och den andra att bli nominerad till Svenska Fotobokspriset.

Karl-Johan Stigmark

Åtta Pappershändelser (FAS Publishing SE)

Formgivning: Karl-Johan Stigmark

Textförfattare: Ulf Karl Olov Nilsson, Emma Kihl, Jesper Olsson

Juryns motivering: *För att uppleva en fotobok behöver den hanteras. Den behöver öppnas, bläddras igenom framlänges och baklänges, vägas i handen, dess sidor beröras och doftas på. Våra sinnen lockas fram när vi slår upp bokens pärmar. Papprets fenomenologi utgör temat för Karl-Johan Stigmarks "Åtta Pappershändelser". Här möter vi papper som viks och prasslar, svävar, flyter, absorberar, rivs, används, stryks, tummas, bearbetas, greppas, hållslås.*

Dess lekfullhet, intellektuella rörlighet och sinnlighet gör Åtta Pappershändelser till en fotobok, som vi gärna hanterat och utbyter tankar med.

Karl-Johan Stigmark (1965) arbetar med förstärkningar av minimala skeenden i olika rum gestaltade som självständiga fotografier. Hans konst har genom åren utmärkts av blicken för det outhärdligt vanliga som ofta fått samsas med förändring i en konstnärlig "happening". Han ger sig på de ting som tycks obetydliga i vardagen, saker eller rester i tillvaron som vi sällan tar notis om. I sitt konstnärskap vill Karl-Johan Stigmark även hitta sätt att beskriva världen på och vilken plats vi har i den. Det kan till exempel handla om en resa till punkten S, som i Sahara, utmärkt på världskartan, eller i hemmet i det allra mest privata rummet.

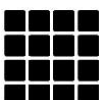
Med sin senaste fotobok *Åtta Pappershändelser* är det pappret som får ta plats. Pappersrester som blir över men ändå inte slängs, användningen av papper, ljudet av papper eller den självklara platsen för ord. Boken består av åtta skilda delar som alla på olika sätt gestaltar skeenden som utgår från papperets vara.

- *De här händelserna är skapade för att upplevas i realtid. Men med dokumenterandet och boken som destination kan de dessutom upplevas igen, på ett nytt sätt, och samtidigt finnas kvar. Jag tänker nästan alltid på fotoboken som ett rum där mitt arbete hör hemma, säger Karl-Johan Stigmark.*

De åtta delarna i *Åtta Pappershändelser* innehåller bland andra partituren *On Paper* där akustiska egenskaper av papper gestaltas, ett performanceverk från Seine i Paris, samt ett till synes slumpartat urval av ord från Sartres *Varat och Intet*. I delen *Allt papper i min studio*, är orden bortvalda för att ge plats till det visuella av det som blir över. Stigmark skriver själv i boken: "De sidor, pappershörn, blad, kanter, hörn, flikar, bitar, fragment, skuggor, reflektioner, avrivna, lösa, slängda, bortglömda, sparade, arkiverade, ostädade, ordnade, organiserade, undanstoppade fragment från papper synade i ljus och mörker i min studio som inte slängdes och kan ses med blotta ögat".

Tre textförfattare har fritt fått bidra till *Åtta Pappershändelser* med händelserna som enda utgångspunkt. Emma Kihl återger poetiskt papprets vara, Jesper Olsson ger sin bild av mediehistoriska figurer och Ulf Karl Olov Nilsson låter dikten *Pappersrollen* gestalta jaget och detet som papper och pappor.

Karl-Johan Stigmark växte upp i Stockholm där han bor och verkar även idag. Fotointresset föddes i tidig ålder när han fick låna farfars gamla svarta Leica, en kamera som fortfarande får följa med ibland. Stigmark är utbildad vid Högskolan för Fotografi i Göteborg där han också undervisat i flera år. *Åtta Pappershändelser* är Karl-Johan Stigmarks sjunde fotobok, den tredje som nomineras till Svenska Fotobokspriset och hans första på eget förlag (FAS Publishing SE).

Kent Klich
***A Tree Called Home* (Dogwalk Books)**
Formgivning: Tina Enghoff
Textförfattare: Leonid Tsoy och Fred Ritchin
Medförfattare: Aleksey Sakhnov

Juryns motivering: *Kent Klichs A Tree Called Home är ett djupbörande fotografiskt verk som med övertygande konstnärlig kraft blottar det fängelse-liknande system i Ryssland där människor med funktionsvariationer spärras in på institutioner, avhumaniseras och berövas möjligheten att leva ett människovärdigt liv.*

Den djupt skakande skildringen erhåller flera dimensioner genom att också verk av Aleksey Sakhnov, en av alla drabbade patienter, samt funna fotografier och en utförlig textredogörelse, inkluderas i helheten.

Kent Klich (1952) har visat sina fotoböcker, videoverk, filmer och utställningar i stora delar av världen. Hans arbeten kännetecknas av ett socialt och politiskt innehåll som vuxit fram under långvariga och starka engagemang. Hans senaste fotobok, *A Tree Called Home*, har tagit honom närmare 20 år att färdigställa.

A Tree Called Home är Kent Klichs berättelse om ett system och en institution för människor som inte passar in i det ryska samhället. Här placeras människor med funktionsvariationer som sällan, eller aldrig får lämna institutionerna.

Det var en av hundratals liknande institutioner i Ryssland som Kent Klich fick möjlighet att besöka för första gången 2002. Här möttes han av en inhuman struktur med en påtaglig brist på omsorg om människor. Människor placerade bland trasiga möbler, kala väggar och rader av gamla sängar. Tusen människor i en och samma inhägnade klostrofobiska miljö, ofta övermedicinerade, med tydliga spår av både fysisk och psykologisk vanvård. I *A Tree Called Home* har Kent Klich porträtterat livet på institutionen och skapat ett vittnesmål om det orättvisa tystandet av liv genom möten med de boende, personal och upphittade artefakter, vykort och gamla fotografier.

- *Jag kom in i en vardag för människor som helt saknade kunskap och kännedom om vad ett hem kan vara. Människor som ibland ända sedan barndomen befunnit sig helt utanför samhället i en opersonlig misär. Men bland all sorg, förtvivlan, ilska och förvirring hittade jag även tillfällena av glädje och gemenskap, berättar Kent Klich.*

På institutionen träffade Klich patienten Aleksey Sakhnov, som i sin avsaknad av tal uttryckte sig genom teckningar och modeller i papier-maché. Alekseys teckningar föreställde livet han levde, tecknat som ett koncentrationsläger, medan modellerna i papier-maché visade vackra hus. Hans verk finns med i *A Tree Called Home* och beskriver tydligt kontrasten mellan den råa verkligheten och en enkel dröm som aldrig går att uppfylla.

Kent Klich bor sedan 1980-talet i Köpenhamn. Han har studerat psykologi vid Göteborgs Universitet och fotografi vid International Center of Photography i New York. Kent Klich är tidigare vinnare av Svenska Fotobokspriset med *El Niño: Children of the Streets, Mexico City*, 1999 samt med *Picture Imperfect* 2009. Hans omfattande fotoserie *Gaza Works* som sammanställts i fyra böcker, ställdes ut på Hasselblad Center i Göteborg 2017 samt på Den Sorte Diamant i Köpenhamn 2018/19. Bilderna ur nominerade *A Tree Called Home* visades som utställning på Landskrona Foto vintern 2021/22.

För ytterligare information, kontakt med de nominerade samt pressbilder, kontakta:

Moa Abrahamsson, Abby PR, 0707912000, moa@abbypr.se.

Annika Thörn Legzdins, ordförande Fotoförfattarna, Svenska Fotografers Förbund, 0708848010, annika@legzdins.se.

